

Ο Λειτουργικός κύκλος μιας ημέρας στο Άγιον Όρος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)



Η νύχτα και ο έναστρος ουρανός κρατούνουν πάνω από τα κτίσματα του μοναστηριού. Είναι ώρα προσευχής, εγρήγορσης και ανάτασης της ψυχής προς τις θείες διακοσμήσεις.

Στις 7:30´ με τη Βυζαντινή ώρα, ο εκκλησιαστικός θα σημάνει το πρώτο τάλαντο, θα ανάψει τις κανδήλες, τις λουσέρνες, τα φανάρια και τους φανούς του Καθολικού. Στις 7:45´ σημαίνει το δεύτερο τάλαντο και στις 8:00´ το τρίτο. Ο εφημέριος βάζει το πετραχήλι και το Μεσονυκτικό αρχίζει. Τούτη η ακολουθία φέρνει εγρήγορση στην ανύστακτη ψυχή που προσμένει στο μεσονύκτιο το Νυμφίο Χριστό.

Αποτελεί σημείο διαχωριστικό του σκότους της πλάνης που ο χριστιανός και ειδικά ο μοναχός άφησε πίσω του και της ζωής του φωτός που αναμένεται να ανατείλει την επόμενη ημέρα. **Καθώς αρχίζει ο «Άμωμος» ο εκκλησιαστικός βάζει μετάνοια στον Ηγούμενο και χτυπά με την σειρά τον κόπανο και το καθημερινό σιδεράκι.**

Μετά το τρίτο κατανυκτικό τροπάριο ο εκκλησιαστικός ανοίγει τη Βασιλική Πύλη. Ο ιερέας εισέρχεται στον κυρίως ναό και ποιεί «Ευλογητόν» ιστάμενος έμπροσθεν του τέμπλου. Κατά τη διάρκεια ανάγνωσης του «Επακούσαι σου..» θα θυμιατίσει το ναό. **Ο «Εξάψαλμος» θα διαβαστεί από τον Ηγούμενο.**

Με το πέρας της έκτης Ωδής διαβάζεται το Συναξάρι της ημέρας και ο

εκκλησιαστικός και πάλι θα χτυπήσει το σιδεράκι. Στην εννάτη Ωδή, «Την Τιμιωτέραν», ο ιερέας θυμιάζει το ναό, ενώ οι μοναχοί αποκουκουλίζονται και κατεβαίνουν από τα στασίδια τους. **Μια στάση που εύγλωττα φανερώνει την ξεχωριστή τιμή που οι μοναχοί αποτίουν στην Κυρία Θεοτόκο.**

Προς το τέλος του Όρθρου σημαίνει ένα τάλαντο σε τρεις στάσεις κύκλω του ναού. Γίνεται απόλυση και μεταβαίνουν στο παρεκκλήσι που θα τελεσθεί η Θεία Λειτουργία. Εκεί πρωτίστως αναγινώσκεται η τρίτη και έκτη Ώρα. Στο «Δόξα» της έκτης Ώρας ο εκκλησιαστικός σημαίνει το σιδεράκι. Τότε περίπου θα σημάνει και ο ιερέας τον κωδωνίσκο της προθέσεως και οι πατέρες αποκουκουλισμένοι και έχοντας κατεβεί από τα στασίδια τους μνημονεύουν μυστικά τα ονόματα που ο καθείς φέρει στη μνήμη του, ζώντων και κεκοιμημένων.

Σε λίγο ο εκκλησιαστικός ανάβει τα δρακόντια από το τέμπλο του παρεκκλησιού και ακολουθεί η Θεία Λειτουργία. **Τα βημόθυρα παραμένουν κλειστά για να ανοίξουν μόνο στις δύο εισόδους και την ώρα της Θείας Μετάληψης.**

Στο τρίτο αντίφωνο γίνεται η μικρή είσοδος υπό του ιερέως φέροντος το ευαγγέλιο και προηγούντος του εκκλησιαστικού με αναμμένο εισοδικό. Ακολουθούν τα αναγνώσματα, ο Απόστολος και το Ευαγγέλιο. Λίγο μετά ψάλλεται ο χερουβικός ύμνος, γίνεται η μεγάλη είσοδος όπου τα Τίμια Δώρα διακομίζονται από την Πρόθεση στην Αγία Τράπεζα. Τα Λειτουργικά και οι αιτήσεις του ιερέως δημιουργούν θεία ένταση φτάνοντας ως την Κυριακή προσευχή. Προ της Μετάληψεως οι μοναχοί χαιρετούν τις εικόνες. **Ακολουθεί η κοινωνία του Σώματος και Αίματος του Χριστού, το κέντρο της ζωής του μοναχού και κάθε χριστιανού.**

Έπεται η απόλυση. Διανέμεται το αντίδωρο και κατά την έξοδο λαμβάνεται και ο αγιασμός που φυλάγεται σε ειδικό σκεύος στη λιτή.

Στη συνέχεια, αν δεν είναι μέρα νηστείας κατά την οποία απουσιάζει το πρωινό γεύμα, εισέρχονται στην Τράπεζα. Αρχίζει προσευχή, και ενώ οι παρευρισκόμενοι τρώνε ο αναγνώστης διαβάσει αποσπάσματα από πατερικά κείμενα ή βίους αγίων. **Ο εφημέριος, αν απουσιάζει ο ηγούμενος, δια ξυλίνου σφυρίδος σημαίνει το τέλος του φαγητού και ευλογεί τα περισεύματα ευχαριστώντας τον Θεό.** Στην έξοδο της τράπεζας ο ιερέας ευλογεί τους εξερχόμενους και οι διακονητές κάμπτοντες την οσφύ ζητούν συγχώρεση από τους αδελφούς για τυχόν λάθη και παραλλείψεις. Δίωρη ή τρίωρη ξεκούραση προηγείται της επιστροφής των μοναχών στο διατεταγμένο για τον καθένα διακόνημα.

Όπως μια μικρή κοινότητα για να ζήσει χρειάζεται σωστή κατανομή εργασιών έτσι

και ένα κοινόβιο μοναστήρι, ή σκήτη, ή κελλί επιβιώνει και προοδεύει και εκπληρώνει τη σωστική αποστολή του με την ανάθεση των διαφόρων διακονημάτων στους εκεί εγκαταβιούντας μοναχούς.

Ο αρχοντάρης περιμένει να προσφέρει ξεκούραση στους νεοφερμένους προσκυνητές, να τους σερβίρει τον κλασικό δίσκο με το νερό, το ρακί και το λουκούμι, και να τους τακτοποιήσει στα δωμάτιά τους. Άλλοι αδελφοί ασχολούνται με τους λαϊκούς εργάτες που δουλεύουν εκεί, φροντίζουν τους γεροντότερους, επιμελούνται τα ζώα, φτιάχνουν ψωμί και ετοιμάζουν το φαγητό στο μαγειρείο. Ο εκκλησιάρχης ευτρεπίζει το ναό, ενώ άλλοι έχουν για εργόχειρο το πλέξιμο κομποσχινιών, **την αγιογραφία, την ξυλογλυπτική και την αργυροχοία, την παρασκευή θυμιάματος και σπάνια την ιεροραπτική και τη βιβλιοδεσία.**

Οι γεροντότεροι που προσμένουν τη μετάβασή τους στην αγήρω μακαριότητα σμίγουν σε κουβέντες πνευματικές, στρέφονται σε μνήμες του παρελθόντος και του μέλλοντος, ενώ ο τριγύρω χώρος εμμένει να διαιωνίζει μια ειρήνη αταλάντευτη που περιαιγάζει τους τρούλλους, τους σταυρούς, τη φιάλη και την κρήνη που κοσμούν το φυσικό περίγυρο.

Στις 8:30' κατά τη Βυζαντινή Ώρα ο εκκλησιαστικός θα σημάνει το πρώτο τάλαντο, στις 8:45' το δεύτερο και στις 9:00' το τρίτο. Τότε στο χώρο της λιτής αρχίζει η εννάτη Ώρα. Στο «Δόξα» της εννάτης ο εκκλησιαστικός θα βγει από το ναό για να κρούσει τον κόπανο και κατόπιν το σιδεράκι. Με το τέλος της εννάτης Ώρας ο ιερέας ιστάμενος έμπροσθεν του Ιερού Βήματος αρχίζει τον Εσπερινό. Η ακολουθία αυτή κατά αρχαία χριστιανική συνήθεια έχοντας ιουδικές καταβολές αποτελεί το προοίμιο της επόμενης ημέρας. Τον «Προοιμιακό» θα διαβάσει ο πρώτος στην τάξη μοναχός. Στο «Κύριε εκέκραξα..» ο ιερέας θυμιάζει το ναό. **Τις ψιλές καθημερινές δεν έχει είδοδο. Μετά το «Νυν απολύεις...» ο εκκλησιαστικός σβύνει τα λαδοκέρια και λίγο μετά ακολουθεί η απόλυση.**

Οι μοναχοί εξέρχονται του ναού κατευθυνόμενοι προς την Τράπεζα. Και πάλι λόγοι προσευχητικοί και διδακτικοί ανακρώνονται με το φαγητό. Στις 12:00' ο εκκλησιαστικός θα κρούσει το σιδεράκι για το Απόδειπνο που λαμβάνει χώρα στη λιτή. Είναι ώρα για προσευχή και δέηση προς το Θεό να τηρήσει όσους πάνε να κοιμηθούν ασφαλείς υπό τη σκέπη Του. Μετά το «Σύμβολο της Πίστεως» ανάβεται το λαδοκέρι της εικόνας της Θεοτόκου και ένας μοναχός ασκεπής απαγγέλει τους «Χαιρετισμούς». Στη διάρκεια του Αποδείπνου, ή αμέσως μετά, οι προσκηνυτές έχουν την ευλογία να χαιρετίσουν τα άγια λείψανα στον κυρίως ναό. Πρό του τέλους του αποδείπνου μοναχοί **και προσκηνυτές ασπάζονται τις εικόνες και παίρνουν την ευχή του ηγουμένου ή του ιερέως και γίνεται απόλυση.**

Ύστερα άλλοι θα προτιμήσουν μια διδακτική συζήτηση, άλλοι την ανάγνωση και άλλοι την ξεκούραση. Τέλος όλοι θα πάνε στα κελλιά τους. Οι μοναχοί από νωρίς, μετά τα μεσάνυχτα, πριν προσέλθουν στο ναό θα ξυπνήσουν για την επιτέλεση του προσωπικού τους κανόνα που περιλαμβάνει συνήθως μετάνοιες, προσευχή με κομποσχοίνι και ανάγνωση ψυχοφελών βιβλίων.

Κατ' αυτόν τον τρόπο αρχίζει και κλείνει μια ημέρα, η καθημερινότητα του μοναχικού βίου στον Άθω, εδώ και χίλια χρόνια. Και έχεις την έντονη εντύπωση πως η νύχτα που εξουσιάζει και στην έναρξη και στη λήξη δεν είναι ο ζόφος που συρρικνώνει και συστέλλει τη ζωή αλλά η φερέλπιδη ησυχία που βιώνει τη ζωηφόρο νέκρωση, η ταφή **που κυοφορεί σαν το σπόρο τη ζωή και η νύχτα με το σκοτάδι που θα δώσει τόπο στην πληρότητα του φωτός της Τρισηλίου Θεότητας.**

Βιβλιογραφία

- 1) *Αγιορειτικόν Τυπικό της Εκκλησιαστικής Ακολουθίας, Ιερόν Κελλίον Ευαγγελισμού Καρυαί/Άγιον Όρος, εκδ. Καστανιώτη, 1995.*
- 2) *Παρακλητική, εκδ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1984*

Πηγή: agioritikovima.gr